III.

(Pripremni akti)

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 28. Srpnja 2022.

o prijedlogu uredbe o izmjeni Uredbe o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira

(CON/2022/25)

(2022/C 367/03)

Uvod i pravna osnova

Europska središnja banka (ESB) primila je 13. travnja 2022. zahtjev Vijeća za mišljenje o prijedlogu uredbe o izmjeni Uredbe (EU) br. 909/2014 o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira ([1]) (dalje u tekstu „prijedlog uredbe").

Nadležnost ESB-a za davanje mišljenja o prijedlogu uredbe utemeljena je na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) jer se predložena uredba odnosi na 1) osnovnu zadaću Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) za promicanje neometanog funkcioniranja platnih sustava u skladu s člankom 127. stavkom 2. četvrtom alinejom UFEU-a i člankom 3. stavkom 1. Statuta ESSB-a i ESB-a (dalje u tekstu „Statut ESSB-a") i 2) doprinos ESSB-a nesmetanom vođenju politika nadležnih tijela koje se odnose na stabilnost financijskog sustava u skladu s člankom 127. stavkom 5. UFEU-a i člankom 3. stavkom 3. Statuta ESSB-a. Upravno vijeće donijelo je ovo Mišljenje u skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke.

Opće napomene

ESB pozdravlja prijedlog uredbe kojim se podupiru prioriteti Unije u području tržišta kapitala i nakon trgovanja te jedna od temeljnih mjera u Akcijskom planu Komisije za uniju tržišta kapitala iz 2020. za razvoj usluga prekogranične namire. To se postiže, među ostalim, pojednostavnjenjem postupka povezanog s jedinstvenom putovnicom na temelju Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) (dalje u tekstu „Uredba o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira" ili „CSDR Uredba") i jačanjem suradnje među nadležnim i relevantnim tijelima. ESB snažno podupire opći cilj daljnjeg olakšavanja integracije tržišta kapitala smanjenjem prepreka pružanju usluga prekogranične namire. Prijedlog uredbe također je općenito usklađen s politikama koje se provode na međunarodnoj razini nakon globalne financijske krize koja se pojavila u razdoblju 2008. – 2009., a čiji je cilj jačanje otpornosti i učinkovitosti ključnih, sistemski važnih infrastruktura financijskog tržišta, uključujući sustave za namiru vrijednosnih papira, kao preduvjet za zdrava i snažna tržišta kapitala i promicanje financijske stabilnosti ([3]).

([1]) COM(2022) 120 konačno.

([2]) Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (SL L 257, 28.8.2014., str.1.).

([3]) Riječ je o ključnom radu Odbora za financijsku stabilnost pod nazivom „Smanjenje moralnog rizika koji predstavljaju sistemski važne financijske institucije – Preporuke i vremenske linije FSB-a", 20. listopada 2010., dostupno na internetskoj stranici Odbora za financijsku stabilnost na www.fsb.org

Posebne napomene

1. *Režim discipline namire*

1.1 ESB pozdravlja cilj zakonodavca Unije da uspostavi usmjerenije područje primjene režima discipline namire iz Uredbe o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira rješavanjem tržišnih ponašanja koja dovode do neučinkovitosti namire, ali bez automatskog kažnjavanja svake pojedinačne neuspjele namire bez obzira na kontekst i uključene strane. Područje primjene i funkcioniranje režima discipline namire trebali bi se temeljiti na načelu proporcionalnosti. To, među ostalim, zahtijeva razlikovanje između, s jedne strane, neuspjelih namira koje proizvode nepovoljne financijske učinke za stranu u financijskoj transakciji koja namiru uspije izvršiti i, s druge strane, onih koje uopće ne proizvode negativne financijske učinke ili samo utječu na financijske interese stranke u transakciji s neuspjelim namirama. Uključivanje potonjih neuspjelih namira u područje primjene sustava discipline namire ne bi bilo u skladu s logikom sustava. Stoga bi se pri preispitivanju sustava discipline namire kao početna točka trebao uzeti cilj sankcioniranja samo onih neuspjelih namira koje imaju štetne financijske učinke za drugu ugovornu stranu strane u transakciji s neuspjelim namirama.

1.2 Isto tako, ESB pozdravlja predložena isključenja iz sustava discipline namire i neuspjelih namira uzrokovanih čimbenicima koji se ne mogu pripisati sudionicima u transakciji i neuspjelih namira do kojih dolazi u kontekstu transakcija koje ne uključuju „dvije strane u trgovanju". Međutim, ESB poziva zakonodavca Unije da razmotri pojašnjenje područja primjene drugog od tih dvaju predloženih izuzeća, što se može različito tumačiti. ESB shvaća da ovo predloženo isključenje obuhvaća prijenose vrijednosnih papira bez plaćanja (FOP) na račune vrijednosnih papira kod središnjih depozitorija vrijednosnih papira (CSD-ovi) u kontekstu (de)mobilizacije kolaterala, bez obzira na to jesu li ti prijenosi između privatnih strana ili između članova ESSB-a i njihovih drugih ugovornih strana. ESB bi pozdravio izričito pojašnjenje u vezi s time u prijedlogu uredbe. U tom bi pogledu u delegiranim aktima Komisije trebalo pružiti dodatna pojašnjenja o području primjene drugog predloženog isključenja kako bi se odredile transakcije za koje se ne smatra da uključuju dvije strane u trgovanju. CSD-ovi trenutačno možda nisu opremljeni za utvrđivanje uputa o namiri koje treba isključiti iz područja primjene režima discipline namire na temelju prijedloga uredbe. Kako bi se olakšalo takvo utvrđivanje, u delegirane akte Komisije moglo bi se uključiti korisne definicije kojima se omogućuje konkretno utvrđivanje predviđenih isključenja, čime bi se CSD-ovima pomoglo u postizanju automatiziranog postupka. ESB je spreman podržati zakonodavca Unije u razradi tih pojašnjenja te napominje da se nacrti delegiranih akata Komisije smatraju „predloženim aktima Unije" za potrebe članka 127. stavka 4. i članka 282. stavka 5. Ugovora, kojima se predviđa da se s ESB-om mora savjetovati o svim nacrtima akata Unije koji su u njegovoj nadležnosti ([4]).

1.3 Osim toga, takvim delegiranim aktima Komisije u kojima se utvrđuju transakcije za koje se ne smatra da uključuju dvije strane u trgovanju trebalo bi predvidjeti dovoljno vremena da CSD-ovi i sudionici na financijskim tržištima prilagode svoje sustave. Na primjer, kad je riječ o sustavu TARGET2-Securities (T2S), ako određene transakcije treba isključiti iz područja primjene sustava discipline namire na razini CSD-a, preporučuje se dijalog s tržištem kako bi se lakše utvrdili mogući problemi u provedbi i moguća rješenja. Ako relevantni delegirani akti Komisije uključuju bitne promjene u strukturi sustava T2S, provedba takvih promjena zahtijevala bi znatno vrijeme. Stoga ESB preporučuje da razdoblje od 24 mjeseca koje se razmatra u predloženoj uredbi između donošenja revidirane Uredbe o CSD-ovima i stupanja na snagu izmijenjenog područja primjene režima discipline namire ([5]) započne tek od donošenja relevantnih delegiranih akata Komisije.

1.4 Postojanje obveznih nakupa koji se temelje na propisima značajno je uplitanje u izvršenje transakcija vrijednosnim papirima i funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira. Zbog mogućih posljedica koje bi uvođenje obveznih nakupa od strane Europske komisije moglo imati (među ostalim u pogledu moguće nedostupnosti posrednika za dokup), bilo bi bolje u potpunosti odbaciti mogućnost obveznih nakupa. Sve naknadne promjene u tom pogledu trebalo bi prepustiti naknadnom razmatranju zakonodavca Unije.

1.5 Ako zakonodavac Unije ipak odluči zadržati predložene odredbe o provedbenom aktu Europske komisije za uvođenje obveznog mehanizma nakupa, ESB bi želio istaknuti sljedeće točke. Kao prvo, ESB pozdravlja revizije obveznog mehanizma nakupa prijedloga uredbe. Primjenu, putem provedbenog akta, uvjeta za aktivaciju obveznog mehanizma nakupa u pogledu određenih financijskih instrumenata ili kategorija transakcija trebalo bi odvagnuti u odnosu na učinak obveznih nakupa na funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira. Nadalje, takav provedbeni akt trebao bi uzeti u

([4]) Vidi stavak 4.1 Mišljenja CON/2017/39. Sva mišljenja ESB-a objavljuju se na EUR-Lexu.
([5]) Vidjeti članak 2. prijedloga uredbe.

obzir moguće učinke obveznog mehanizma nakupa na financijsku stabilnost Unije i na učinkovitost namire u Uniji ([6]), za koje bi se trebalo smatrati da spadaju u područja savjetodavne nadležnosti ESB-a, te bi takav provedbeni akt stoga trebalo podnijeti na savjetovanje ESB-u prije njegova donošenja. Također bi sudionicima na tržištu trebala dati dovoljno vremena za provedbu kako bi mogli postići operativnu spremnost. Kad je riječ o zahtjevima povezanima s načinima koji se primjenjuju na izvršenje nakupa, važno je da troškovi izvršenja ne budu nerazmjerni vrijednosti razmijenjenoj u odnosnoj transakciji. Nadalje, u skladu s načelom proporcionalnosti, određenu mjeru fleksibilnosti trebalo bi dati sudionicima na tržištu na koje bi se u određenom slučaju primjenjivao nakup. Trebalo bi razmotriti pristup prema kojem se od sudionika na tržištu zahtijeva da se, umjesto zakonodavstva kojim se propisuje točan način izvršavanja nakupa, međusobno usuglase o takvim pojedinostima. Osim toga, strana koja namiru uspije izvršiti mogla bi imati mogućnost odlučiti hoće li pokrenuti postupak nakupa ili ne. Ta bi fleksibilnost omogućila strani koja namiru uspije izvršiti da izbjegne nerazmjerno opterećenje provedbe složenih operativnih, tehničkih i pravnih promjena potrebnih za uporabu nakupa.

1.6 Naposljetku, ESB poziva zakonodavca Unije da razmotri isključivanje transakcija financiranja vrijednosnih papira iz područja primjene svih obveznih nakupa. Transakcija financiranja vrijednosnih papira ne stvara izravno otvoren položaj između strana u trgovanju kojim bi se opravdao nakup protiv strane s neuspjelim namirama. U skladu s tim, primjena obveznih nakupa u kontekstu transakcija financiranja vrijednosnih papira ne bi bila razmjerna namjeri zakonodavca da obveznim nakupima smanji broj neuspjelih namira.

2. *Suradnja između nadležnih tijela i relevantnih tijela: preispitivanje i ocjenjivanje*

2.1 ESB pozdravlja poboljšanje, u okviru prijedloga uredbe, uloge relevantnih tijela u izdavanju odobrenja CSD-ovima za pružanje osnovnih usluga i pomoćnih usluga bankovnog tipa, kao i u provedbi redovitog preispitivanja i ocjenjivanja CSD-ova, čime se propisno priznaje legitimni interes tih tijela za neometano funkcioniranje relevantnih infrastruktura. Isto tako, ESB pozdravlja uravnotežen pristup prijedloga uredbe u pogledu učestalosti provedbe preispitivanja i ocjenjivanja osnovnih usluga CSD-ova, kao i dulji rok u kojem relevantna tijela mogu dostaviti obrazloženo mišljenje o odobrenju CSD-ova za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa. Kako bi se osigurala dosljednost, bilo bi korisno uskladiti predloženu minimalnu učestalost kojom nadležna tijela preispituju i ocjenjuju usklađenost s Uredbom CSDR pomoćnih usluga bankovnog tipa s učestalošću preispitivanja i ocjenjivanja osnovnih usluga CSD-ova.

2.2 Kad je riječ o preispitivanju i evaluaciji osnovnih usluga CSD-ova, prijedlog uredbe predviđa se da se nadležno tijelo savjetuje s relevantnim tijelima. Međutim, nije predviđen odgovarajući postupak u pogledu preispitivanja i ocjene pomoćnih usluga bankovnog tipa. Kako bi se uklonila ta nedosljednost, ESB preporučuje da se u prijedlog uredbe uvede odgovarajući postupak savjetovanja za preispitivanje i procjenu pomoćnih usluga bankovnog tipa.

2.3 Za one članove ESSB-a koji djeluju kao relevantno tijelo takav postupak savjetovanja olakšao bi izvršavanje zadaće ESSB-a da osigura učinkovite i pouzdane klirinške sustave unutar Unije. Nadalje, u obavljanju svojih svakodnevnih djelatnosti CSD-ovi koji imaju odobrenje za rad kao pružatelji pomoćnih usluga bankovnog tipa u velikoj se mjeri oslanjaju na usluge središnje banke ([7]), što dodatno opravdava sudjelovanje središnjih banaka. Sigurnost i učinkovitost gotovinskih namira u novcu komercijalnih banaka posebno su važne za središnje banke izdanja jer bi neprimjereno upravljanje kreditnim i likvidnosnim rizicima od strane CSD-ova koji pružaju pomoćne bankovne usluge moglo utjecati na neometano funkcioniranje tržišta novca.

([6]) Vidjeti članak 1. stavak 2. točku (b) prijedloga uredbe.

([7]) Na primjer, CSD-ovi polažu svoja duga gotovinska salda na račune kod središnjih banaka, organiziraju financiranje i definanciranje svoje aktivnosti namire prijenosima preko računa u platnim sustavima kojima upravljaju središnje banke te se koriste kreditnim instrumentima središnje banke kao ključnim izvorom kvalificiranih likvidnih sredstava.

2.4 U svojoj ulozi nadzornika klirinških i platnih sustava središnje banke imaju bogato stručno znanje u području gotovinske namire u novcu središnje banke i poslovnih banaka (uključujući povezane pomoćne usluge bankovnog tipa), posebno iz perspektive upravljanja financijskim rizicima. U provedbi svojih nadzornih aktivnosti središnje banke primjenjuju okvir koji, u skladu s globalnim standardima, odražava sistemsku perspektivu. Stoga se preporučuje njihovo sudjelovanje kao relevantnih tijela u skladu s Uredbom o CSD-ovima u redovitom preispitivanju i ocjenjivanju pomoćnih usluga bankovnog tipa.

3. *Suradnja između nadležnih tijela i relevantnih tijela: osnivanje kolegija*

3.1 ESB pozdravlja uvođenje kolegija nadzornih tijela kako bi se poboljšala konvergencija nadzora i olakšala razmjena informacija među uključenim tijelima ([8]). Međutim, struktura kolegija za prekograničnо poslovanje mogla bi imati koristi od daljnjih prilagodbi kako bi se osiguralo, s jedne strane, da su obuhvaćene različite vrste prekograničnih aktivnosti i, s druge strane, da je suradnja unutar kolegija učinkovita i da ne stvara opterećenje kada je potrebno sudjelovanje u više kolegija. Djelatnost sustava jedinstvene putovnice ne uključuje sve usluge CSD-ova s prekograničnom dimenzijom. Stoga ESB predlaže proširenje područja primjene mandata kolegija za prekograničnо poslovanje kako bi se obuhvatile druge vrste prekograničnih aktivnosti, uključujući namiru u relevantnim stranim valutama i upravljanje interoperabilnim vezama, osim za interoperabilne veze CSD-ova koji izdvajaju neke od svojih usluga (povezanih s tim interoperabilnim vezama) javnom subjektu kako je navedeno u članku 19. stavku 5. Uredbe CSDR ([9]). ESB također predlaže da se kolegiji za prekograničnо pružanje usluga (*en. passporting colleges*) preimenuju u kolegije za prekograničnо poslovanje (*en. cross-border activity colleges*). Nadalje, sudjelovanje u kolegijima ključno je za tijela država članica u kojima su djelatnosti CSD-a važne za njihova tržišta. Međutim, mogla bi biti manje relevantna za tijela država članica u kojima je djelatnost CSD-a ograničena i ne bi trebala biti obvezna.

3.2 Kad je riječ o kolegijima grupe, ESB podupire njihovo osnivanje, a posebno mogućnost opcija spajanja kolegija u jedan kolegi uvedenu prijedlogom uredbe. Osim toga, mogla bi se uvesti dodatna fleksibilnost tako što bi se matičnom nadležnom tijelu omogućilo da pozove nadležna i relevantna tijela iz zemalja koje nisu države članice kao promatrače u okviru sustava jedinstvena putovnice i/ili kolegija grupe.

4. *Pomoćne usluge bankovnog tipa*

4.1 Predložena uredba uključuje izmjene Uredbe o CSD-ovima kojima se omogućuje namira gotovinskih plaćanja u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD preko drugog CSD-a koji ima odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa. Zajedno s predloženim povećanjem praga za namiru putem imenovanih kreditnih institucija, tim bi se izmjenama olakšala namira u stranim valutama i promicala prekogranična namira unutar Unije. Istodobno, moguća primjena namire bez plaćanja u kojoj prijenosi gotovine i vrijednosnih papira nisu međusobno uvjetovani, čime bi se povećao rizik namire, bila bi ograničena.

4.2 Međutim, pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa od strane CSD-ova ovlaštenih za njihovo pružanje (u daljnjem tekstu „CSD-ovi koji posluju u bankarstvu”) drugim CSD-ovima (u daljnjem tekstu „CSD-ovi korisnici”) imalo bi implikacije na profil financijskog rizika CSD-ova koji posluju u bankarstvu i na jednake uvjete za CSD-ove i za sudionike u sustavima za namiru vrijednosnih papira kojima CSD-ovi upravljaju, kao i u vezi sa sukobima interesa; zakonodavac Unije trebao bi dodatno razmotriti sve te implikacije. Stoga bi se prijedlog uredbe mogao izmijeniti kako bi se uključila mogućnost razvoja regulatornih tehničkih standarda za rješavanje posljedica opisanih u stavcima od 4.3. do 4.8. u vezi s pružanjem pomoćnih usluga bankovnog tipa CSD-ovima korisnicima koje pružaju CSD-ovi koji posluju u bankarstvu.

4.3 Člankom 40. CSDR Uredbe od CSD-ova se zahtijeva da namiruju gotovinsku stranu transakcija vrijednosnim papirima obrađenih u njihovim sustavima za namiru vrijednosnih papira putem računa koji se vode kod središnje banke posebno za transakcije izražene u valuti zemlje u kojoj se namira odvija, ako je to izvedivo i dostupno. Izmjene predviđene prijedlogom uredbe ne bi trebale dovesti ni do nenamjernog prijelaza s namire u novcu središnje banke na namiru novcem poslovne banke niti bi trebale odvraćati CSD-ove od nastojanja da ostvare namiru u novcu središnje

([8]) Vidi članak 1. stavak 9. predložene uredbe.

([9]) Člankom 19. stavkom 5. Uredbe o CSD-ovima predviđa se poseban tretman takvih interoperabilnih veza.

banke. U tom pogledu treba napomenuti da trenutačno, podložno jednoj iznimci, sve nacionalne središnje banke država članica omogućuju pristup novčanim namirama središnje banke za središnje depozitorije vrijednosnih papira iz Unije i njihove sudionike. Međutim, moglo bi biti teško izvršiti namiru novca središnje banke za valute koje nisu valute Unije.

4.4 Iako je cilj izmjena predviđenih prijedlogom uredbe olakšati namiru u stranim valutama ([10]), njima se također otvara mogućnost da CSD-ovi koji posluju u bankarstvu bez ograničenja ponude bilo koju pomoćnu uslugu bankovnog tipa CSD-ovima korisnicima. Opseg usluga koje CSD-ovi koji posluju u bankarstvu nude CSD-ovima korisnicima trebalo bi ograničiti na usluge koje se pružaju za potrebe namire u stranim valutama. Takvo bi ograničenje spriječilo CSD-ove koji posluju u bankarstvu da se bave širokim rasponom djelatnosti i preuzimaju prekomjerne rizike. Osim toga, takvim bi se ograničenjem odvratilo CSD-ove korisnike od traženja usluga CSD-ova koji posluju u bankarstvu ako bi za valute EU-a bila dostupna i gotovinska namira u novcu središnje banke.

4.5 Pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa CSD-ovima korisnicima koje pružaju CSD-ovi korisnicima podrazumijevalo bi dodatne izloženosti. Konkretno, usluge koje bi CSD koji posluje u bankarstvu mogao pružati CSD-ovima korisnicima stvorile bi financijske rizike za CSD-ove (npr. investicijski, kreditni i/ili likvidnosni rizici) ([11]). Opseg tih rizika ovisi o opsegu usluga kojima se koriste CSD-ovi korisnici i o vrijednosti djelatnosti takvih CSD-ova na računima kod CSD-ova koji posluju u bankarstvu. Nadalje, ako je namira u stranim valutama koncentrirana u jednom ili dvama bankovnim CSD-ovima unutar Unije, to može dovesti do rizika širenja financijske zaraze. Bonitetnim zahtjevima utvrđenima u Uredbi o CSD-ovima uspostavlja se čvrst bonitetni okvir i rješavaju rizici povezani s pomoćnim uslugama bankovnog tipa. Međutim, uspostavljanje mjera za kontrolu rizika kada CSD koji posluje u bankarstvu pruža usluge CSD-ovima korisnicima može se pokazati složenim u kontekstu u kojem sudionici CSD-a korisnika, kao i djelatnost koja stvara te rizike i razvoj tih rizika, nisu pod izravnom kontrolom tog CSD-a koji posluje u bankarstvu. Stoga će zakonodavac Unije možda morati razmotriti uvođenje zahtjeva da CSD-ovi koji posluju u bankarstvu izrade okvir kojim se razrađuje kako se rizici koji proizlaze iz aktivnosti CSD-ova korisnika mogu ograničiti. Općenito, ESB daje prednost uravnoteženom pristupu čiji je cilj osigurati da potencijalno širenje te djelatnosti CSD-ova koji posluju u bankarstvu (a time i povećane izloženosti riziku, kao i koncentracija i potencijalni rizik od širenja financijske zaraze koji proizlazi iz tog širenja) bude razmjerno planiranom cilju olakšavanja namire CSD-ova korisnika u stranim valutama te da ne ugrožava financijsku stabilnost CSD-ova koji posluju u bankarstvu.

4.6 U skladu s prijedlogom uredbe CSD-ovi koji posluju u bankarstvu mogli bi pružati usluge gotovinskog poravnanja i namire ne samo svojim sudionicima nego i sudionicima CSD-ova korisnika. To bi moglo dovesti do mogućih sukoba interesa kada CSD koji posluje u bankarstvu donosi odluke ili uspostavlja politike kojima se pogoduje njegovim sudionicima ili CSD-ovima unutar iste grupe. To bi moglo biti posebno važno u kriznoj situaciji, primjerice u slučaju nepredviđenih manjkova likvidnosti ili nepokrivenih kreditnih gubitaka. Stoga bi regulatorni okvir trebao uključivati zahtjev da CSD-ovi imaju jasna pravila i postupke za rješavanje mogućih sukoba interesa i ublažavanje rizika od diskriminirajućeg postupanja prema svim CSD-ovima korisnicima i njihovim sudionicima.

4.7 Pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa CSD-ovima korisnicima od strane CSD-ova koji posluju u bankarstvu utjecalo bi na profil rizičnosti tih CSD-ova koji posluju u bankarstvu, a moglo bi dovesti i do dodatnih troškova i operativne složenosti. Nisu svi CSD-ovi koji posluju u bankarstvu voljni ili u mogućnosti povećati svoju izloženost kreditnim i likvidnosnim rizicima i dodijeliti sredstva kako bi se omogućilo širenje djelatnosti namire u stranim valutama CSD-ova korisnika. ESB razumije da je pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa CSD-ovima korisnicima i dalje poslovna odluka svakog CSD-a koji posluje u bankarstvu (za razliku od uspostave veza i otvorenog pristupa drugim CSD-ovima, što bi se automatski trebalo osigurati ([12])).

([10]) Vidjeti uvodnu izjavu 25. prijedloga uredbe.

([11]) Na primjer, potrebno je ponovno uložiti unutardnevne/prekonoćne depozite sudionika CSD-ova korisnika na računima kod CSD-a koji posluje u bankarstvu, što dovodi do izloženosti riziku. Produljenje dnevnog kredita moglo bi dovesti do kreditnog i likvidnosnog rizika u slučaju da jedan ili više sudionika nebankarskih CSD-ova ne nadoknade iznose po dospijeću. Kreditne linije koje pruža CSD koji posluje u bankarstvu u nekoliko valuta također bi predstavljale izvor tržišnih, kreditnih i likvidnosnih rizika. Plaćanja kupona ili otkupi vrijednosnih papira izdanih preko CSD-a korisnika ili koji se preko njega drže također stvaraju dnevne ili prekonoćne izloženosti riziku za CSD koji posluje u bankarstvu.

([12]) Vidjeti poglavlje III. odjeljak 2. Uredbe o CSD-ovima o pristupu između CSD-ova.

4.8 Nadalje, kako bi se potaknula transparentnost u vezi s uvjetima pružanja pomoćnih usluga bankovnog tipa, u svim budućim regulatornim tehničkim standardima trebali bi se utvrditi zahtjevi za objavljivanje kojih bi se CSD-ovi koji posluju u bankarstvu trebali pridržavati u pogledu minimalnog raspona ponuđenih usluga, kao i uvjeti takvih usluga te s njima povezani troškovi i rizici. Time bi se izbjegla mogućnost da CSD-ovi unutar iste grupe kao i CSD koji posluje u bankarstvu imaju povlašteni tretman i stoga steknu konkurentsku prednost u odnosu na CSD-ove drugih korisnika u pogledu usluga namire u stranim valutama.

5. *Netiranje*

5.1 ESB pozdravlja to što je prijedlogom uredbe uveden zahtjev da CSD-ovi koji posluju u bankarstvu na odgovarajući način prate i upravljaju svim rizicima koji proizlaze iz sporazuma o netiranju u vezi s novčanim dijelom njihova primijenjenog modela namire ([13]). ESB razumije da u Uniji postoje CSD-ovi koji upravljaju sustavima za namiru vrijednosnih papira u kojima se gotovina i/ili vrijednosni papiri u vezi s transakcijama vrijednosnim papirima namiruju na neto osnovi. Takvi CSD-ovi trenutačno ne podliježu posebnim zahtjevima za rješavanje rizika koji proizlaze iz njihovih sporazuma o netiranju.

5.2 Rizici povezani sa sporazumima o netiranju i zahtjevi namijenjeni rješavanju tih rizika odražavaju se u nekoliko načela za infrastrukture financijskih tržišta koja su izdali Odbor za platni sustav i sustav namire (CPSS) i Međunarodna organizacija nadzornih tijela za vrijednosne papire (IOSCO) ([14]). Napominje se da se zahtjev predviđen prijedlogom uredbe, kako je navedeno u stavku 5.1., primjenjuje samo na CSD-ove koji posluju u bankarstvu. Međutim, trebala bi se primjenjivati na sve CSD-ove koji upravljaju sustavima za namiru vrijednosnih papira koji upotrebljavaju sporazume o netiranju, neovisno o tome pružaju li ti CSD-ovi pomoćne usluge bankovnog tipa ili ne. S obzirom na tehničku prirodu dodatnog zahtjeva koji se primjenjuje na takve sustave na temelju prijedloga uredbe, taj bi se zahtjev mogao dodatno razraditi u regulatornim tehničkim standardima, kojima je ESB spreman doprinijeti.

6. *Nastanak statusa neispunjavanja obveza*

6.1 Korisno je proširiti područje primjene definicije nastanka statusa neispunjavanja obveza iz Uredbe o CSD-ovima ([15]), koja je trenutačno ograničena na pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti protiv sudionika u sustavu za namiru vrijednosnih papira kojim upravlja CSD (dalje u tekstu „sudionik CSD-a"). U tu bi se svrhu definicija mogla uskladiti s definicijom utvrđenom u načelima za infrastrukture financijskih tržišta ([16]) ([17]), koja se odnosi na događaje koji su u internim pravilima CSD-a navedeni kao događaji koji predstavljaju neispunjavanje obveza, uključujući događaje povezane s nedovršenjem prijenosa imovine u skladu s uvjetima i pravilima dotičnog sustava.

6.2 Od ključne je važnosti da, kada sudionik CSD-a iz bilo kojeg razloga ne može ispuniti svoje obveze po njihovu dospijeću, relevantni CSD može odmah poduzeti mjere kako bi ograničio gubitke i ograničio pritisak na likvidnost. Stoga zakonodavac Unije možda želi razmisliti o pojašnjenju u smislu da CSD ima mogućnost odrediti dodatne događaje koji predstavljaju neispunjavanje obveza sudionika CSD-a ako pravila i postupci za upravljanje neispunjenim obvezama iz Uredbe o CSD-ovima nisu dovoljni za rješavanje bitnih događaja koji se mogu pojaviti u sustavu.

Kada ESB predlaže izmjenu prijedloga uredbe, konkretni prijedlozi izmjena navedeni su u posebnom tehničkom radnom dokumentu kojem je u tu svrhu priloženo obrazloženje. Tehnički radni dokument dostupan je na engleskom jeziku na EUR-Lexu.

([13]) Vidjeti članak 1. stavak 19. točku iii. prijedloga uredbe.

([14]) Vidjeti načela CPSS-a i IOSCO-a za infrastrukture financijskog tržišta dostupna na internetskim stranicama BIS-a na www.bis.org.

([15]) Vidjeti članak 2. stavak 26. CSDR-a.

([16]) U skladu s Prilogom H Načela za infrastrukture financijskih tržišta, neispunjenje obveza je događaj za koji je u sporazumu utvrđeno da predstavlja neispunjavanje obveza. Općenito, takvi se događaji odnose na neizvršavanje prijenosa sredstava ili vrijednosnih papira u skladu s uvjetima i pravilima dotičnog sustava.

([17]) U tom se kontekstu napominje da se u uvodnoj izjavi 6. Uredbe o CSD-ovima naglašava važnost osiguravanja dosljednosti između zakonodavstva povezanog s Uredbom o CSD-ovima i međunarodnih standarda.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 28. srpnja 2022.

Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE